

Asia: VN/23836/2022

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuodelle 2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ympäristökeskus (SYKE) kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston asetuksesta asuinrakennusten energia-avustuksista vuodelle 2023. SYKE pitää energia-avustusten jatkumista tärkeänä ilmastopolitiikan jatkuvuuden ja ennustettavuuden sekä energiatehokkuusmarkkinoiden kehittymisen näkökulmasta. SYKE haluaa kuitenkin nostaa esiin haussa kerättävien tietojen käyttöä selvitys- ja tutkimustarpeisiin ja siihen liittyviin puutteisiin. Merkittävistä toimenpiteistä, kuten kyseisistä energia-avustuksista, on tärkeää systemaattisesti ja määrämuotoisesti kerätä tietoa, jolla voidaan edelleen parantaa energiatehokkuustoimenpiteiden kustannustehokkuutta, vaikuttavuutta ja ohjausta.

Tietojen käyttö selvitys- ja tutkimushankkeissa

Tuen hakija antaa suostumuksensa siihen, että hakemusten tietoja voidaan käyttää valtionhallinnon selvitys- ja tutkimushankkeisiin. Tavoitteena on myös perustaa tietopankki suunnitteluratkaisuista, joilla energiatehokkuutta on parannettu. Ehdotamme, että hakemuksia koskevaa tietojenkeruuta kehitetään selkeämmäksi kuin se on ollut kaudella 2020–2022, jotta voidaan mahdollistaa kustannustehokkaampi tutkimus ja laajan toimenpidekirjon oppien hyödyntäminen entistä tehokkaampien suunnitteluratkaisujen ja niiden kombinaatioiden löytämiseksi.

Kunkin tukipäätöksen osalta tarkoin tieto on saatavilla pdf-asiakirjojen muodossa. Järjestelmällisessä tutkimus- tai selvitystyössä ei kuitenkaan ole mahdollista käydä läpi suurta määrää pdf-liitteitä ja kaikkia niitä päätösasiakirjoja, joiden sekaan haluttu tieto piiloutuu. Käytännössä ehdotamme määrämuotoisen tiedon keruun laajentamista ja tarkentamista, sekä yhteentoimivuuden varmistamista. Tietojen laadun varmistamiseksi parasta olisi, jos hakija veloitettaisiin antamaan

osin määrämuotoista tietoa, mutta myös nykyisen käytännön mukaisesta hakemustiedosta voidaan luoda entistä käyttökelpoisempi tietopankki.

Esimerkiksi korjaustoimenpiteiden yksilöinti on aiemmin tehty perustelumuition sivujen 18-19 taulukon mukaisesti. Tällä luokittelusta ei kuitenkaan riittävän yksikäsitteisesti selviä, mitä korjaustoimia on tehty. Erilaiset lämpöpumppuratkaisut voivat osua tässä luokittelussa kolmeen eri kategoriaan ja aurinkoenergian hyödyntäminen kahteen eri kategoriaan. Tietoja myöhemmin hyödyntävälle taholle ei myöskään selviä se, mikä uusi lämmitysjärjestelmä on asennettu öljy- tai kaasulämmityksen tilalle, mikäli tukea on myönnetty niistä luopumiseen. Kattegoria ”innovatiiviset ratkaisut” olisi tutkimusta tai tietopankkia ajatellen kiinnostava, mutta sitä on vaikeaa hyödyntää, jos innovatiivisten ratkaisujen laadusta ei saada tietoa.

Tukipäätösten yhteydessä systemaattisesti kerättävistä tiedoista tulisi käydä selville vähintään:

- millä lämmitysjärjestelmällä on korvattu fossiilisiin polttoaineisiin perustunut lämmitysjärjestelmä – tarkempi tieto lämmitysjärjestelmästä ennen ja jälkeen
- jos on asennettu lämpöpumppuihin perustuva ratkaisu, tulisi yksilöidä, minkälaisesta lämpöpumpusta on kyse – ainakin tyyppi ja hyötysuhde
- jos on asennettu lämmön talteenotto, tapahtuuko se poistoilmasta vai mahdollisesti jätevedestä
- aurinkoenergian asentamisesta tulisi kysyä erikseen, ei samassa kategoriassa kattoremontin yhteydessä
- mikäli aurinkoenergiaa on hyödynnetty, tulisi käydä ilmi, onko kyseessä aurinkosähkö vai -lämpö
- innovatiivisten ratkaisujen osalta tulisi lyhyesti selventää minkälaisesta ratkaisusta on kyse

Kerättävän tiedon hyödynnettävyyttä lisäisi myös rakenteellisen tiedon yksikäsitteisyys, jos vaikka valmistumisvuoden voi ilmoittaa vapaasti (esim. ”1960-1961”, ”1950 ja 1990”), ei yhteentoimivuutta muiden järjestelmien ja tietoaaineistojen kanssa käytännössä voida saavuttaa.

Energia-avustushakemuksista saatava tieto on arvokasta ja ehdotetuilla muutoksilla helpotettaisiin tietojen jatkokäyttöä ja energiatehokkuustoimien edelleen kehittämistä.

Pesu Janne